

שבוע לפני יו"ד שבט תשי"א
מודיע הרבי לזקני החסידים
במהלך יחידות דרמטית:

"אפילו הרבי (הריי"צ)

לא הציב בפני תנאים!"

תוכן היחידות ועצם קיומה נשמרו בחשאיות רבה, והעותק היחיד ששרד ממנה - הוא זה שהרבי עצמו הקליד והגיה, וממנו הקריא את הודעתו (!) לחמשה מזקני החסידים • הרבי עדיין סירב לקבל באופן רשמי את הנשיאות - אך רמז: לא יציבו בפני שום תנאים! • "לא ארשה ש(בשל קבלת הנשיאות) יגררו אותי לענייני מחלוקת" ולאידך "לא אסע להלשין על האוהל" • מיוחד ל'בית משיח'

מאת: הרב שלום יעקב חזן; א. אברהם

על סדר ההנהגה ביו"ד שבט. בעקבות כך, פנו לרבי גורמים שונים בשאלה, האם אכן קיבל על עצמו באופן רשמי את הנשיאות, והאם הוא עומד מאחורי המכתבים והפרסומים בעיתונות. כמו כן הובע חשש, שהרבי היה שותף לו, כי לצד רצונם הכן והאמתי של אנ"ש לקבלת הנשיאות, עלולים להתערב נימות לא רצויות של "קנאות" והיפך הכבוד, דבר שהרבי סלד ממנו ושלל בחריפות גם במשך השנים שלאחר מכן (ראה לדוגמה אג"ק חכ"ד ע' קמה-ו ובהנסמן שם, חוב' התק' קכב עמ' 14).

רק כ"טובה אישית" שקוראם על הציון), בהתוועדויות ושיחות לקהל שחלקם הגדול הוגה על ידו, ועוד. (ראה על כך בהרחבה בספר "ימי בראשית", וכן בסדרה "לכבוש את העולם" שפורסמה ב'בית משיח' גליון 217 ואילך).

בכ"ד טבת תשי"א החליטו החסידים לפרסם באופן רשמי על הכתרתו של הרבי כאדמו"ר השביעי. הדבר פורסם בעיתונות, ובמכתבים שנשלחו לכל אנ"ש לקראת יו"ד שבט. מספר ימים לאחר מכן, בראש-חודש שבט, כתב הרבי את מכתבו הכללי המפורסם

יד לאחר הסתלקותו של הרבי הריי"צ, ראו חסידים רבים את כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א, כראוי לעלות על כס ההנהגה. מכל העולם נשלחו "כתבי התקשרות", ואנ"ש פנו אל הרבי בשאלות בכל התחומים. במשך שנה תמימה סירב הרבי לקבל על עצמו באופן רשמי את הנשיאות, כשהדבר מתבטא בראש ובראשונה בכך שלא אמר מאמרי חסידות. אך בד בבד, החלו ניצני הנהגתו להיראות כבר באותה שנה - בשיגור מכתבים כלליים לאנ"ש, בקבלת פ"נים ומענה עליהם (אף שהגדיר זאת

את כל אלה ביקש הרבי להבהיר ב"יחידות" מיוחדת שערך לחמשה מזקני רבני אנ"ש, שבוע בלבד לפני היום הגדול, ביום ב' שבת תשי"א. כדי להוציא מכל ספק, כתב הרבי בעצמו את תוכן הדברים מראש, הקליד אותו במכונת כתיבה, וביחידות הקריא את הדברים מתוך הכתב (!). אולם, למרות שהרבי הרשה לנוכחים לפרסם את כל הנאמר בשמו – שמרו הנוכחים על שתיקה מוחלטת ולא גילו אפילו את דבר קיומה של היחידות; זאת, משום שהרבי הצהיר במפורש שעדיין איננו מקבל על עצמו את הנשיאות, והנוכחים לא רצו לרפות את ידי החסידים שהמשיכו במאמצי ההכתרה עד הרגע האחרון.

[אגב: מכאן גם הקשר האקטואלי לעניין "קבלת המלכות" בשנים האחרונות, אשר למרות שהרבי כביכול "הסתייג" מעניין זה בשנים הקודמות, "התעלמו" החסידים מכך וחתרו בכל תוקף להגיע לזמן בו יהיה אפשר להכריז "יחי המלך" בריש גלי, עד שאכן הדבר התקבל וזכה להסכמתו הרשמית והפומבית של הרבי מלך המשיח].

אולם ביחד עם זאת, היו ביחידות זו רמזים מפורשים על כוונותיו בעתיד הקרוב. גולת הכותרת של היחידות, אם אפשר להתבטא כך, היא המשפט בו הצהיר הרבי, שאיננו מוכן לקבל שום תנאים בקשר להנהגתו להבא, זאת משום שאפילו הרבי הרייצ' לא הציב לו כל תנאים, ואין הוא יודע אם מישהו צריך בכלל להעמיד לו כאלו. כמו כן אמר הרבי, שהוא לא יסע לאוהל "להלשין" על אף אחד, ורמוז בכך על הנהגת נשיאותו "בחסד וברחמים", אף ביחס לאלה שיהיו קשורים בשערוריות שונות.

העדות היחידה לקיומה של אותה יחידות, הוא איפוא העותק אותו הקליד כאמור הרבי עצמו, ועליו אף מופיעות כמה הגהות בכתב-יד-קדשו. עותק זה כולל שלושה עמודים, מתוקתקים במכונת כתיבה, כאשר בראש העמוד השני והשלישי סימן הרבי את

הנוסח המקורי נכתב ע"י כ"ק אדמו"ר מה"מ בשפה האידיש, והוא מובא כאן בתרגום חפשי.

מספרם באותיות ב. ג. עותק זה הגיע למערכת "בית משיח" בשבוע האחרון, והוא נחשף כאן לראשונה בקשר לימי יו"ד-י"א שבת דמיניי אזלינן.

לרבנים. שמסרו זאת ל... (ב) ממה שפורסם בעיתון נודע לי - כאשר העיתון כבר נמכר. (ג) ששולחים מכתבים - את זה הנני שומע לראשונה.

על השאלה - שהנני מקבל אנשים המגיעים לשאול שאלות ועונה על המכתבים ששולחים לי, לא ענית בשעת מעשה, משום שאינני יודע האם צריכים להציג בפני שאלה כזו, והאם עלי לענות על כזו שאלה. אמרתי רק: את כל הכסף שנותנים לי או ששלח אלי במצורף [למכתבים] - הנני מוסר כולו לקופת המעמד. . או לקופות צדקה. לא

ב"ה, ב' שבת, ה'תשי"א

ביקשתי את הרבנים להכנס עכשיו לכמה דקות, וזה מה שאמרתי להם, מילה במילה:

(נוכחים הרבנים: לעווטיין, סימפסאן, ריבקיין, דזשייקאבסאן, קאזארנאווסקי שי").

[הרבי הזכיר ששאלוהו שכביכול קיבל על עצמו את הנשיאות, ושכן הובן מהפרסומים בעיתונים ומהמכתבים שנשלחו לאנ"ש]

ענית: (א) כל הזמן אמרתי, שאני לא לוקח על עצמי. ולאחרונה - גם ביום שישי וביום ראשון מסרתי זאת

ב"ה, ב' שבט, ה'תש"א

איך האב געבעטן די רבנים אריינגיין איצט אף א פאָר מינוט,
און דאָס איז וואָס איך האָב זיי געזאָגט, וואָרט אין וואָרט:
(אַננוועזנד הרבנים: לעוויטוין, סימפסאָן, ריבקיין, דזשיקאָבסאָן,
קאזארנאָוסקי ש"י)

בכלל בין איך צוגעהאוינט, אז מ'גלויבט מיר אף מין וואָרט
אליין. - אזוי ווי אָבער עס ווייזט אויס, אז עס איז געבליבן א ספק -
האָב איך איך מטריח געווען אריינגיין, און איך זאָג דאָס איך, אלס די
זקני רבני אנ"ש דאָ, אָפיציעל. און איר קענט עס ספרס זיין בשמי.
אזוי ווי עס גייען ארום, ווי עס ווייזט אויס, גוזמאות וועגן דעם
וואָס איך טו, וואָס איך ריד, וואָס איך טראכט צו טאָן, האָב איך עס
געלייענט מחוץ הכתב, וועט דאָס, האָפנטליך, אביסל אָפּהאלטן און קלענער
טאכן די גוזמא.

צילום מהעותק המקורי אותו תקתק הרבי והגיה בכתב-יד-קדשו, וממנו הקריא את הודעתו ביחידות

(ג) לא אחולל שערוריות, לא אסע להלשין ("מסרין") על
האוהלה, ולא אלך רכיל על הקהל. במילא יכולים להיות
רגועים.

בכלל הורגלתי, שסומכים על המילה שלי בלבד. - אך
כנראה, עדיין נשאר הדבר בספק - אזי הטרחתי אתכם
להכנס, והנני אומר זאת לכם, בתור זקני רבני אנ"ש כאן,
באופן רשמי. ואתם יכולים לפרסם זאת בשמי.

מחמת שמסתובבות, כפי הנראה, גוזמאות בנוגע למה
שהנני עושה, מה שהנני מדבר, ואפילו בנוגע למה שהנני
חושב לעשות, הקראתי את הנ"ל מתוך הכתב, ובוה,
תקוותי, תיעצר ותתמעט מעט הגוזמא.

אל תקפידו על הטרחא. ותקוותי שחבריי הטובים
("מיינע גוטע פריינט") לא יגררו אותי לביצות, ללשון-
הרע'ס, מסירות, וכדומה. ועוד - שניפגש להבא עבור
סיבות שמחות יותר וחסידיות יותר ("מער פריילעכע און
מער חסידישע סיבות").

לקחתי לעצמי אפילו סענט אחד. ובכדי שלא יוכלו לבוא
ולרכל - ביקשתי - ויש לי - קבלות על כל הסכומים.
כדי שלא להתחזיק במחלוקת, הנני עונה כעת על החלק
הראשון של השאלה:

הנני עונה לאנשים ועל מכתבים משום, שכולם -
וחמותי שליט"א בתוכם, עוד בתחילת הקיץ - אמרו, אשר
ע"י אי-מענה הנני מרחק יהודים מכאן. - אף-על-פי-כן,
נמנעתי מכך בתקופה הראשונה. עד שראיתי, שאכן זה
מקוים. וזה - לרחק יהודים ולהחריב, ח"ו, את
ליובאוויטש - אין זה תפקידי ("איז ניט מיין אַרבעט").

בהנוגע לתנאים, סדרים ופחד משערוריות, הרי:

(א) כאמור, אינני לוקח על עצמי [את הנשיאות]. (ב)
אפילו הרבי לא הציב לי תנאים, אינני יודע אם יש צורך
בכלל להציב לי כאלו ("תנאים האָט מיר אפילו דער רבי
ניט געשטעלט, ווייס איך ניט צי דאָרף מען מיר שטעלן").